

Karen Horsens' prædiken pinsedag

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Dato

15. maj 2005

Sted

Hellig Kors Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 14, vers 22-31

1 På sådan en pinsedag, da vi over Herrens bord istemmer menighedens fulde kor
så tungerne gløder, og Fredskovens nattergale og Rørmosens nattergale og
bækken af livets flod og bredderne af Roskilde Fjord, de ikke er til at skelne fra
hinanden – er vi på jorden eller er vi i himlen i al den herlighed ? – ja, på denne
5 dag kommer prædikenen jo som en underlig antiklimaks. Vi for til himmels med
digterne. Så begynder præsten – og så dumper vi i hvert fald ned på jorden.
Kunne vi ikke bare for en gangs skyld lade være at prædike denne dag, hvor det
drejer sig om ånden ? Ånden, der jo så tydeligt stråler ud af digternes værker,
men sjældent flyver lavt over sletten i præstens prædiken ?

10

Det er bare det: det var jo forresten ikke præsten, der begyndte – det var Jesus
selv: den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, sagde han, lige nu. Det lyder
egentlig ikke så voldsomt åndeligt. Det sender ikke ånden på himmelflugt over
sky og stjerne. Tværtimod. At holde fast ved Jesu ord. At være lydig mod det
15 ord, der binder os til jorden og til kærligheden til næsten. Det er det, der tales
om. Og så bliver det alligevel nødvendigt at prædike – for os allesammen,
nødvendigt for hver af os at gøre os klart, hvad denne jublende himmelflugt i
pinsedagens salmer har at skaffe med resten: med Jesu fødsel i fattigdom på
denne jord, med hans fattige skikkelse og foragtede ord, med hans lidelse og død
20 – og med hans opstandelse og himmelfart. Det er jo sagt altsammen: historien
om Jesus er fortalt med julen og påsken, det er det, man i dag kalder den kristne
grundfortælling; hans ord er forkyndt os – og er i dag faktisk højt i kurs som vor
vestlige kulturs værdigrundlag, med glød og iver forfægtet som sådant af mange
politikere, der gerne ser det som en grænse i forhold til alle de andre. Og oven i
25 den kristne grundfortælling og Jesu lærdomme og hele bibelhistorien har vi jo så
endda i kirken en dogmatik, en udformet troslære, som man kan diskutere; man
kan f.ex. diskutere om en præst nu er uden for eller inden for kirkens

30 trosgrundlag, helt objektivt. Men når vi ser på alt dette, som man i dag taler så meget om, at vi har – så vender problemstillingen sig jo næsten om: når vi har alt det, hvad skal vi så med pinsen ? Når vi har grundfortællingen og værdigrundlaget, kan alt det med ånden og pinsen så blive andet end en åndelig forlystelse, et ekstra pift for dem der har en særlig hang til den slags ?

35 Ja, det kan det. Det har været jul og påske og så trænger vi til, at det bliver pinse. Vi trænger til høre forfra, hvordan det forholder sig med julens og påskens evangelier. Høre, at Gud ikke bare gav os en smuk grundfortælling til inspiration for vort liv, at Jesus ikke kom til verden for at give os et værdigrundlag, at godt sæt værdinormer at bygge vort samfund på. Vi har ikke
40 bare en smuk og inspirerende fortælling om ham. Han kom for at være vort liv og vor frelse. Og det er noget helt andet og meget mere. Fordi trænger til pinse, vi trænger til det liv, der er frelse.

Hvis vi gør os rigtig umage kan vi måske lære børnene bibel og katekismus og
45 salmebog, bedre end vi selv nogensinde har kunnet det. Men det nytter i sig selv ikke det mindste. Lærdom skænker ikke nogen hverken tro eller liv. Det nytter ikke, at hver eneste kristen og hver eneste præst erklærer sig ganske enig i hvert ord af trosbekendelsen – det nytter ikke, hvis ikke Gud gør et under og skaber liv. Vi hørte lige før, hvordan det gik til ved menneskets skabelse: Gud Herren
50 formede mennesket af jord. Og så stod han der med en jordklump, en lerklump, og hvad der er jord er jord. Men så blæste Gud livsånde i menneskets næsebor og det blev et levende væsen. Og det er ikke biologi, det er ikke naturhistorie, men det er sandheden: Vi er Guds: han skabte os og gav og giver os livet.

55 Gud lod det ske, alt det, som skete til vor frelse og vi har alle beretningerne derom. Efter påskemorgen var disciplenes liv begyndt påny, men de vidste vel egentlig ikke, hvad de skulle med det – de var skiftevis skræmte og glade, fortælles det. Efter Himmelfarten må de da have været helt forvirrede. De havde vel forstået, at de skulle leve som Jesus havde lært dem. Elske hinanden, elske
60 næsten. Men hvordan skulle de kunne det ? hvordan skulle de kunne fastholde, hvad det var, Jesus havde sagt, de skændtes måske allerede så småt om det. Hvordan skulle de kunne bevare modet, nu da han var borte. De virker så mærkeligt overbevisende alle de gamle alberttavler, hvor man ser disciplene på Himmelfartsdagen stå og se op mod skyen, hvor Jesus forsvinder og de bare har
65 hans fodaftryk på klippen tilbage eller endnu lige kan se hans fødder stikke nedud af skyen: så, nu er han i hvert fald væk, han er deroppe, og han havde jo

sagt, at der hører han til, men vi er hernede – og hvad så ?

70 De havde set ham gøre store undere, men de vidste ikke, de havde det største tilbage. De vidste ikke, at de endnu ikke havde set hele hans herlighed. Den så de pinsedagen –. Beskrivelsen i Apostlenes Gerninger af det, der skete den dag i Jerusalem er ikke helt nem at passe ind i vores forestillingsverden, navnlig det med ildtungerne, der satte sig på hver enkelt af dem. Men én ting er sikker, 75 forfatteren forsøger at beskrive for os en flok mennesker, som oplever det uudsigelige. Vi ville vel sige, de gik amok af glæde. Han, som var død og opstanden og himmelfaren – han taler til dem nu så direkte, som da de gik ved Galilæas sø. Og det var underet over alle undere. Hvad skulle det egentlig hjælpe dem – eller os – at Kristus er opstanden, hvis han derefter havde trukket sig 80 tilbage til Faderens højre hånd og overladt sit minde og sit ord til dem og til os. Det ord skulle de såmænd hurtigt få blandet op med deres egne ord, så ingen længere kunne kende forskel. Men pinsedagens under sagde dem, at han vil være der selv, han vil være der, som den, der er liv og ånd, han vil selv gøre hele forskellen mellem en død sag og et levende liv. Den døde sag kan man gøre med, 85 hvad man vil, man kan lade den blive en støvet sag, eller man kan gøre den interessant og forståelig og indbydende og salgbar for en krævende samtid eller man kan gøre den krævende og streng, så samtiden forstår, at her skal man ikke gøre sig forhåbninger hvis ikke man kan klemme sig ind mellem de meget fromme. Ok ja, der er mange muligheder, hvis man bare står med et budskab, 90 som det er op til en selv at forvalte. Så er det bare med at være dygtig og dristig og opfindsom. Så kan man etablere fine menigheder, der prøver at efterligne den første menighed med dens fællesskab om alt, også al ejendom, eller man kan lægge vægt på, at vi skal leve livet på nutidens vilkår og være lige så smarte grådige som alle de andre – det er egentlig op til os selv, hvordan vi vil bruge det 95 overleverede budskab.

Men når han, der er budskabets indhold, han, det hele drejer sig om, stadig har sagen og hele sagen i sin hånd, stadig er den, der taler og gør sit ord levende i menneskehjerter, så er det ikke mere op til os at skære budskabet til. Vi skal bare 100 høre det – ved et Guds under skal vi høre det ord, der lød den gang for længe siden, at således elskede Gud verden, at han blev en af vore egne, som det hedder i morgendagens evangelium. Vi skal fatte mod, vi skal ikke stirre os blinde på bekymrende statistikker over vore medmenneskers ugudelighed eller sætte vort håb til tilslutningen til kristelige værdigrundlag. Vi skal se på ham, som er rosen i 105 Guds rige og høre, at vi skal elske den verden, der er vor dagligdag. For alt, hvad

der er nødvendigt for vort liv og vor frelse, det er allerede sket med julen og påsken, og det er blevet pinse for at det skal stå fast, at intet kan ændre ved den sag, vi er Guds, fælles med Kristus om både liv og død.

110

Højtiden vokse med dagen
Påske og pinse udsprang af jul
Så lad og glæden af tro i skjule
Spørge forgæves om magen. Amen.

115

Kilde

Manuskript tilsendt af Karen Horsens' søn, Rasmus Christian Olsen, og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra Rasmus Christian Olsen.

Kildetype

120

Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Pinsedag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-pinsedag>

125

130

135

140